

Türkiye'nin DEAŞ ile Mücadelesinde İç Cephe

MURAT YEŞİLTAŞ, RIFAT ÖNCEL

- Türkiye'nin DEAŞ'a karşı yürüttüğü terörle mücadele stratejisi son dönemde nasıl bir dönüşüm geçirmiştir?
- DEAŞ saldırılarının daha sofistike ve profesyonel bir hale bürünmesine karşı Türkiye ne tür önlemler almıştır?
- Reina saldırısından sonraki süreçte DEAŞ'a yönelik operasyonların Türkiye'nin ulusal güvenliğine ne gibi etkileri olmuştur?

GİRİŞ

Türkiye uzun zamandır DEAŞ ile çok boyutlu bir mücadele yürütmektedir.¹ Bu mücadelenin en önemli ayaklarından biri ise özellikle Türkiye çapında yürütülen terörle mücadele stratejisi bağlamında alınan tedbirlerdir ve söz konusu tedbirler son dönemde giderek daha da derinleşmektedir. Bu bir taraftan Türkiye'deki DEAŞ tehdidinin geldiği boyutu diğer taraftan da örgütle etkin mücadeleyi göstermektedir. 2017 yılının ilk saldırılarından biri olan Reina saldırısı ve sonrasında güvenlik güçlerinin uyguladığı terörle mücadele stratejisi bu iki durumu aynı anda göstermesi bakımından çarpıcı bir misal teşkil eder. Bu stratejinin iki temel hedefi vardır: Birinci hedefi saldırıları önlemek, ikincisi de DEAŞ'ın Türkiye içinde örgütlenmesini yok etmektir. İlk hedef

özellikle Fırat Kalkanı Harekatı'ndan sonra Suriye sahasında stratejik ve askeri düzeyde taktiksel üstünlüğünü kaybetmesiyle birlikte DEAŞ'ın Türkiye'yi daha sık hedef alması ihtimaline karşı, örgütün Türkiye içinde saldırı gerçekleştirmesini engellemek amacıyla yapılan önleyici güvenlik operasyonlarını içermektedir. İkincisi ise DEAŞ'ın Türkiye'de örgütlenmesine yönelik stratejik hedefinin engellenmesidir. Dolayısıyla bir bütün olarak Türkiye'nin DEAŞ'a karşı yürüttüğü terörizmle mücadele stratejisini örgütü geriletme ve yok etmenin önemli ayaklarından biri olarak ele almak gerekir.

Bu arka plan dikkate alındığında Reina saldırısından sonra 5 Şubat 2017 Pazar günü güvenlik güçleri DEAŞ'a karşı bu zamana kadarki en geniş çaplı operasyonu gerçekleştirdi. 29 ilde eş zamanlı ve koordineli olarak icra edilen baskınlarda yüzlerce adreste arama yapıldı ve toplamda 763 kişi DEAŞ terör örgütüne üye veya örgütle irtibatlı oldukları şüphesiyle gözal-

1. Türkiye'nin DEAŞ terör örgütü ile yürüttüğü çok boyutlu mücadelenin daha geniş bir analizi için bkz. Murat Yeşiltaş, "Türkiye'nin DEAŞ ile Çok Boyutlu Mücadelesi", Anadolu Ajansı, 24 Nisan 2016.

MURAT YEŞİLTAŞ

Murat Yeşiltaş 2012 yılında Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden doktora derecesini almıştır. 2008-2009 yıllarında Lancaster Üniversitesi Avrupa Çalışmaları ve Uluslararası Politika bölümlerinde misafir araştırmacı, 2010-2011 yıllarında ise Virginia Teknik Üniversitesi Hükümet ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nde doktora tezi üzerinde çalışmalar yürütmüştür. SETA Güvenlik Çalışmaları Direktörlüğü'nün yanı sıra Sakarya Üniversitesi Ortadoğu Enstitüsü'nde doçent olarak çalışmakta olup uluslararası güvenlik, terörizm, güvenlik sosyolojisi, devlet dışı silahlı aktörler, Ortadoğu güvenliği ve Kürt meselesi gibi konular üzerinde çalışmaktadır. Yeşiltaş'ın son kitapları arasında *Jeopolitik Zihniyet ve Türkiye'de Ordu* (Kadim, 2016) ve *Non-state Military Actors in the Middle East: Ideology, Geopolitics and Strategy* (Palgrave, yayın aşamasında) yer almaktadır.

RIFAT ÖNCEL

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden 2014 yılında mezun olan Rifat Öncel yüksek lisans eğitimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde sürdürmektedir. Araştırma alanları arasında Irak siyaseti, şiddet yanlısı devlet dışı aktörler, radikalizm ile Ortadoğu'da din ve milliyetçilik bulunmaktadır. SETA Ankara Güvenlik Araştırmaları Direktörlüğü'nde araştırma asistanı olarak çalışmaktadır.

tına alındı. Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından operasyonlarla alakalı yapılan açıklamada DEAŞ'ın Türkiye'de sansasyonel eylem yapmayı planladığı, eleman devşirmek için propaganda faaliyetlerini artırdığı ve kendisine bağlı yayın organlarında Türkiye'yi en önemli eylem hedefi olarak belirlediği ifade edildi.² Bu aslında yeni bir durum olmamakla birlikte DEAŞ'ın Türkiye'ye yönelik kademeli bir biçimde artırdığı saldırı stratejisinin nihai aşamalarından birini temsil etmektedir.³ Örgütün Türkiye stratejisi, merkez coğrafyası olan Irak ve Suriye'nin yanı sıra Libya, Mısır ve Afganistan gibi yayılma gerçekleştirdiği ülkelerde de olduğu gibi mevcut hizipleşmelerden faydalanmak, istikrarsızlık yaratıcı unsurları körüklemek ve otorite krizi yaratmak şeklinde özetlenebilir.

Türkiye'nin muhtemel DEAŞ hücrelerine karşı gerçekleştirdiği güvenlik operasyonları, örgütün Türkiye için teşkil ettiği risk ve tehditleri anlamlandırma hususunda da önemli ipuçları sunmaktadır.

TÜRKİYE'NİN DEAŞ'A YÖNELİK TERÖRLE MÜCADELESİNDEKİ DÖNÜŞÜM

Yurt içinde DEAŞ hücrelerine gerçekleştirilen güvenlik operasyonları, Türkiye'nin örgütle mücadelesinin en önemli ayaklarından birini oluşturmaktadır. Son dönemde gerçekleştirilen baskınların önceliklere göre ayırt edici özelliğini Türkiye'nin reaktif müdahaleden önleyici müdahaleye geçişi somutlaştırmıştır. Operasyonlarla ilgili halihazırdaki bilgilerin kısıtlılığı sebebiyle çıkarımda bulunmak için henüz erken olsa da yapılan baskınların ölçeği, niteliği ve sonuçlarının kapsamı Türkiye'nin mücadelesindeki dönüşümü de teyit eder niteliktedir. Öte yandan bu stratejik değişimin esas etkisinin hukuki süreç sonrasında ortaya çıkması beklenmelidir ki gözaltına alınan şahısların profilleri, sahip oldukları ağlar ve nihayetinde giyecekleri hükümlerin belli olmasıyla bir-

2. "29 İlde DEAŞ Operasyonu: 763 Gözaltı", Anadolu Ajansı, 6 Şubat 2017.

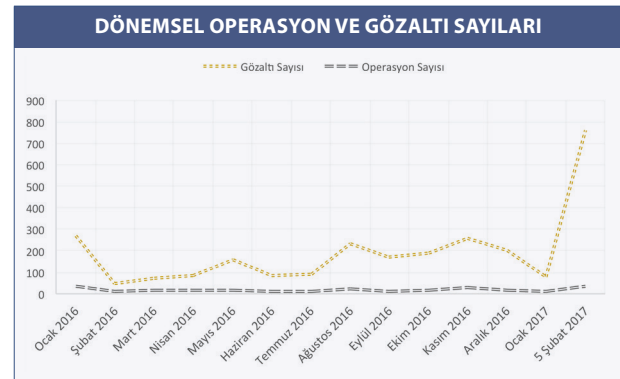
3. DEAŞ'ın Türkçe dahil sekiz dilde yayımladığı *Rumiyah* dergisinin son iki sayısında, örgütün Adnanî'den sonraki yeni sözcüsü Ebu Hasan Muhacir'in ilk mesajında, örgüt lideri Ebubekir Bağdadi'nin ses kayıtları ve örgüte müzahir Türkçe sosyal medya hesaplarının paylaşımlarında açık bir şekilde görüleceği üzere DEAŞ, Türkiye'yi bir bütün olarak öncelikli hedef noktasına yerleştirmiş ve tüm mensuplarına Türkiye'ye saldırımları yönünde talimat vermiştir.

likte DEAŞ kaynaklı terör risklerinin daha net bir şekilde tespit edilebilmesi mümkün olsun.

Reina saldırısı sonrası yapılan operasyonlar, DEAŞ'ın Türkiye'ye karşı faaliyetlerinde Yabancı Terörist Savaşçıları (YTS) artan oranda kullanmayı sürdürdüğü, eylemlerini bunların arasından ve özellikle Kafkas kökenli deneyimli mensuplarından seçerek yaptırma olasılığının yüksek olduğu ve ülke genelinde kendisine müzahir uyuyan hücrelerin bulunma riskine işaret etmektedir. Ortaya çıkan bu tehditlere karşı Türkiye terörlü mücadele stratejisini derinleştirmiş, sofistike tehditlere yönelik farkındalık ile hazırlığını artırmış, özellikle Reina saldırısından sonraki yoğun operasyonlarla birçok örgüt hücrelerini deşifre etmiş ve lider kadrosunda bulunan önemli sayıda örgüt elemanını etkisiz hale getirmiştir.

Terörlü Mücadelenin Derinleşmesi

Yurt içinde DEAŞ'a karşı son dönemde gerçekleştirilen operasyonların yoğunluğu ve etkisi, örgüt ile mücadelenin derinleştiğini göstermektedir. Daha önceki operasyonlar DEAŞ'a müzahir olduğundan şüphelenilen kişiler ve küçük gruplara yönelik birkaç adreste gerçekleştirilmekteyken son operasyonlar tüm ülke genelinde yüzlerce adreste ve çok sayıda şüpheli veya kalabalık gruplara karşı yapılmıştır. Diğer bir ifadeyle gözaltı sayısı birden artarken daha önce adı DEAŞ operasyonları ile gündeme gelmeyen bazı şehirlerde de operasyonlar icra edilmiştir. Örneğin Şanlıurfa'da 150 Suriyeli, Ankara'da çoğu yabancı uyruklu 60 şüpheli, Bursa'da aralarında yabancı uyrukluların bulunduğu 46 kişi, Gaziantep'te 47 ve Hatay'da 38 kişi gözaltına alınmıştır.

Kaynak: SETA Terörizm Veri Tabanı

Bir diğer önemli husus ise daha önce DEAŞ’a yönelik operasyon alanlarının merkezini oluşturan Hatay, Çorum, Malatya ve Kayseri gibi şehirlerin, DEAŞ varlığının daha yoğun olarak bulunduğu diğer şehirler ile birlikte güvenlik operasyonlarının kapsamı içine girmesidir. Dahası Çorum’da Irak uyruklu 17 kişi, Kayseri’de de Uygur kökenli 20 kişinin gözetimine alınması –diğer şehirlerde yapılan gözetimlerdeki yabancı uyruku kişi sayısının fazlalığı ile beraber düşüldüğünde– DEAŞ’ın Türkiye’de uzun zamandır benimsediği yabancıları kullanma stratejisini sürdürdüğünü göstermektedir. Açık kaynaklar kullanılarak oluşturulan SETA Terörizm Veri Tabanı (SETA-TVT) ve güvenlik kaynaklarından alınan bilgiler, DEAŞ şüphelisi olarak gözetimine alınanların içinde yabancı uyruklu şahısların oranının 2016 başından itibaren arttığını göstermektedir.⁴ Bunun temel sebebinin özellikle Adıyaman, Gaziantep ve İstanbul gibi şehirlerde Türk vatandaşı şahıslar tarafından organize edilen örgüt yapılanmaları ve lider kadrolarının güvenlik güçleri tarafından tasfiyesini müteakip örgütün yabancıları kullanmaya ağırlık vermesi olduğu söylenebilir.

Kaynak: SETA Terörizm Veri Tabanı

Operasyonların kapsamı bağlamında dikkat çeken diğer bir husus, Adıyaman merkezli olmak üzere İstanbul, Manisa, Gaziantep ve Samsun’da eş zamanlı ve koordineli baskınların icra edilmiş olmasıdır. Adıyaman’ın DEAŞ’ın Türkiye’de ilk yapıldığı yerlerden biri olduğu bilinmektedir. Örgütün Türkiye içindeki ilk üç

büyük saldırıları olan Diyarbakır (Haziran 2015), Süruç (Temmuz 2015) ve Ulus (Ekim 2015) bombalı eylemleri Adıyaman nüfusuna kayıtlı şahıslar tarafından gerçekleştirilmiştir.⁵ Öte yandan DEAŞ hiçbir zaman Adıyaman’da geniş çaplı bir varlık kazanamamıştır. Zira SETA-TVT’nin verilerine göre Adıyaman, DEAŞ karşıtı polis baskınlarının merkez şehirlerinden biri değildir. DEAŞ mensubu teröristlerin bir dönem eleman devşirme ve lojistik faaliyetler için kullandığı “İslam Çay Ocağı” isimli mekanın kısa bir süre içerisinde şehir belediyesi tarafından kapatılmasından⁶ sonra örgütün bu şehirde görünürlüğü ortadan kalkmıştır. Dolayısıyla uzun zaman sonra Adıyaman merkezli ve Türkiye’nin büyükşehirlerini içine alan bir operasyonun gerçekleştirilmesi dikkat çekicidir. Gözetimine alınan 10 kişinin 6’sının tutuklanması,⁷ Adıyaman’da ve dolayısıyla diğer illerde DEAŞ’ın uyuyan hücrelerinin varlığı sorusunu akıllara getirmektedir. Sansasyonel saldırılarda ve her ne kadar Türkiye’de şu ana kadar olmasa da “yalnız kurt” eylemlerinde önemli bir rol oynaması nedeniyle olası uyuyan hücreler önümüzdeki süreçte en kritik risklerden birini oluşturmaktadır.

Sofistike Tehditlere Karşı Farkındalık ve Hazırlık

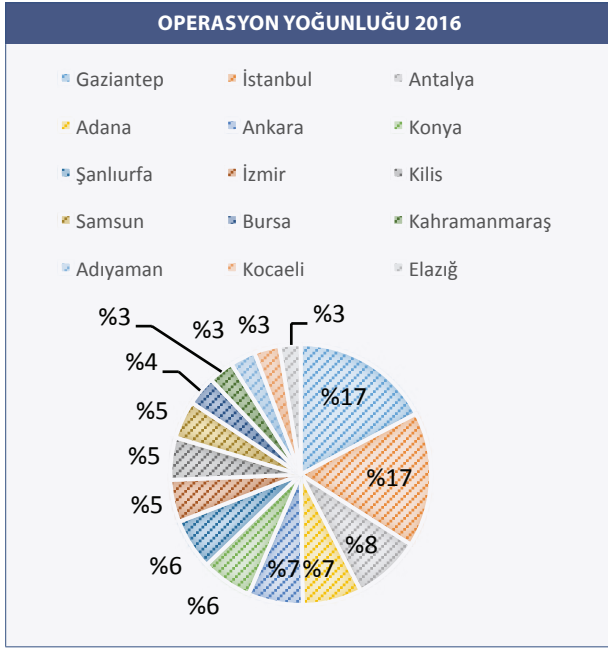
Türkiye’nin DEAŞ’a karşı daha önceki operasyonları büyük çoğunlukla Terörle Mücadele Şube (TEM) Müdürlüğüne bağlı ekiplerce gerçekleştirilirken, son yapılan baskınlara Özel Harekat Şube Müdürlüğüne bağlı timlerin yanı sıra polis helikopterleri de birçok şehirde destek vermiştir. Geçmişte DEAŞ karşıtı operasyonlar birçok teröristin polis baskınlarına karşı tetikte beklediklerini ve yakalanmamak için kendilerini öldürmeyi dahi planladıklarını göstermiştir. Örneğin 19 Mayıs 2016’da örgütün Türkiye’deki en önemli isimlerinden biri olarak bilinen ve o dönemde kırmızı listede terörden arananlar arasında yer alan sözde “Antep Emiri” Yunus Durmaz polis baskınında evin çatısına çıktıktan sonra üzerindeki

4. Bu konuda daha ayrıntılı bir analiz için bkz. Murat Yeşiltaş, Rifat Öncel ve Bilgehan Öztürk, “Turkey’s Fight Against Daesh”, *SETA Analysis*, Sayı: 23, (Kasım 2016); Murat Yeşiltaş, Ömer Behram Özdemir, Rifat Öncel, Sibel Düz ve Bilgehan Öztürk, *Sınırdaki Düşman: Türkiye’nin DAİŞ ile Mücadelesi*, (SETA Rapor, İstanbul: 2016).

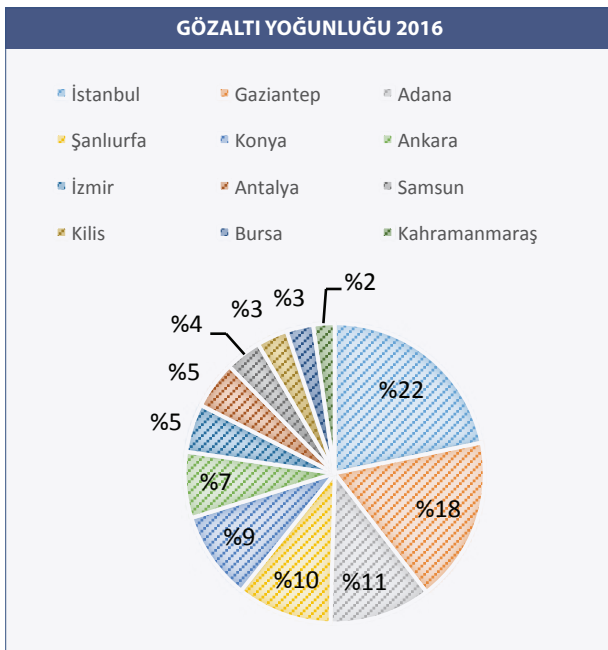
5. Bu konuda daha ayrıntılı bir analiz için bkz. Yeşiltaş, Özdemir, Öncel, Düz ve Öztürk, *Sınırdaki Düşman: Türkiye’nin DAİŞ ile Mücadelesi*.

6. Çay Ocağı’nın Kasım 2013’te açıldığı ve Ocak 2014’te mühürlenerek kapatıldığı bilinmektedir.

7. “Adıyaman Merkezli 5 İlde DEAŞ Operasyonu”, *Haber Türk*, 9 Şubat 2017.

Kaynak: SETA Terörizm Veri Tabanı

Kaynak: SETA Terörizm Veri Tabanı

intihar yeleğini patlatmıştır. Olaydan sonra Durmaz'ın geceleri dahi intihar yeleği ile uyuduğu ortaya çıkmıştır.⁸ 16 Ekim'de ise yine Gaziantep'te gerçekleştirilen baskında, örgüt tarafından Yunus Durmaz'ın yerine geçirildiği öne sürülen ve o dönemde turuncu listede terörden arananlar arasında yer alan Mehmet Kadir Cebael, daire

8. "Canlı Bomba, Yeleğiyle Uyuyormuş", *Sabah*, 21 Mayıs 2016.

girişine tuzaklamış olduğu bomba düzeneğini patlatarak üç polisin şehit olmasına neden olmuş, terörist de patlamadan sonra çıkan çatışma sonucunda ölü olarak ele geçirilmiştir.⁹ Görüldüğü gibi DEAŞ'ın özellikle üst düzey mensupları yakalanmaktansa acele bir intihar eylemi yapmayı veya kendisi için son olacağını bildiği çatışmaya girmeyi tercih etmektedir.

Öte yandan örgütün Reina'da ve ondan önce 28 Haziran 2016'da Atatürk Havalimanı'ndaki saldırılarında AK-47, glock, el bombası, intihar yeleği gibi silah ve mühimmatlarla donatılmış, deneyimli Kafkas kökenli mensuplarını kullanması DEAŞ tehdidinin daha profesyonel ve sofistike bir hale dönüştüğünü göstermiştir. Dolayısıyla yurt içinde örgüt hücrelerine yönelik baskınların, farklı kuvvet ve birimlerin müşterek hareketleri ile icrasının gereği anlaşılmıştır. DEAŞ kaynaklı tehditlerin doğasına karşı farkındalık seviyesi yüksek ve bu tehditlere karşı koyma hususunda eğitilmiş ve donanımlı güvenlik güçlerinin operasyonlarda yer alması bir zorunluluk arz etmektedir. Özel Harekat Şubeye bağlı timlerin giderek baskınlarda daha fazla görünür hale gelmesinin bu zarardan kaynaklandığı ifade edilebilir.

Deşifre Edilen DEAŞ Hücreleri ve İstihbaratın Önemi

Son yapılan baskınların uzun çalışma ve eldeki bilgilere dayanılarak planlanmış bir operasyon dahilinde olduğu düşünüldüğünde Türkiye'nin örgütle mücadelede kritik önemi haiz olan istihbarat kapasitesini artırdığı ifade edilebilir. Özellikle Reina saldırısı sonrasında yurt içinde deşifre edilen birçok DEAŞ hücresi ve ele geçirilen üst düzey DEAŞ mensupları bu kapasitenin oluşmasını gerekli kılmıştır. Mesela 2 Ocak'ta tutuklanan ve örgütün sözde "İstanbul Emiri" olduğu öne sürülen Tacik Azra kod adlı ve Ahmet isimli teröristten elde edilen bilgilerin birçok hücrenin çözülmesi, 200 DEAŞ şüphelinin yakalanması, örgütün silah/bomba eğitimi verdiği Silivri'de bulunan villa ve Zeytinburnu'ndaki askeri kamuflaj üretimi amacıyla kullanılan atölyenin deşifre edilmesinde etkili olduğu düşünül-

9. "İçişleri Bakanlığı'ndan Flaş 'Canlı Bomba' Açıklaması!", *Sabah*, 17 Ekim 2016.

mektedir.¹⁰ 5 Ocak’ta gözaltına alınan “Muaviye” kod adlı Abdurrauf Sert’in ise diğer bir kritik kişi olduğu görülmektedir. YTS için barınma ve gizlenme desteği sağlayan ve bu kişilerin kaldığı evlerden sorumlu olan Sert’in, Reina saldırısı faili Abdülğadir Masharipov ve DEAŞ “kadı”sı olduğu öne sürülen Yasser Mohammed Salem Radown’un da içlerinde bulunduğu birçok yabancı uyruklu DEAŞ mensubu şahsın ele geçirilmesinde önemli rol oynadığı tecrübe edilmiştir.¹¹

Öte yandan Suriye’nin kuzeyinde sürmekte olan Fırat Kalkanı Harekatı’nın, örgütün Suriye’deki lider kadrosundan Türkiye’ye yönelebilecek direktif/mesajları çözmek veya ele geçirmekte etkili olduğu değerlendirilebilir. Geçmiş vakalardan da bilindiği gibi DEAŞ Türkiye’deki büyük saldırılarını lider kadrosunun onayı ve emri ile yerine getirmektedir. Mesela Reina faili Masharipov, yakalandıktan sonra verdiği ifadede asıl hedefinin Taksim olduğunu ancak yüksek güvenlik tedbirleri sebebiyle daha realist bir saldırı noktası olarak Reina’yı seçtiğini ve bu hususta Rakka’da bulunan “Hoca Aka” kod adlı DEAŞ “emiri”nin onayını aldığını belirtmiştir.¹² Dolayısıyla eylem hazırlığındaki teröristler ile lider kadrosu arasındaki iletişim ve haberleşme yollarını kesmek ve önleyici istihbarata sahip olmak muhtemel saldırıların önüne geçmek için hayati bir önem taşımaktadır. Bu aynı zamanda Fırat Kalkanı Harekatı’nın bekası için de bir zorunluluktur. Zira operasyonun ikmal hatlarının güvenliğine yönelebilecek tehditlerin de mevcut olduğu söylenebilir. Mesela Fırat Kalkanı Harekatı’na katılan askerlerin sınır hattı ve Suriye’de gidiş geliş güzergahlarını, sevkiyat noktalarını ve kamp yerlerini tespit etmeye yönelik çalışmalar yürüttüğü ve muhtemel canlı bomba eylemi gerçekleştirme amaçları olduğu bildirilen üç Suriyeli 27 Ocak’ta Gaziantep’te tutuklanmıştır.¹³ Dolayısıyla hareketin cephe gerisinin güvenliğinin sağlanması için keşif, casusluk ve benzeri tehditlere yönelik tedbirlerin de artırılması gerektiği anlaşılmıştır.

10. Hamdi Koçoğlu, “Hücre Çöktü”, *Yeni Şafak*, 28 Ocak 2017.

11. “DEAŞ’ın ‘Kadı’sı Tutuklandı”, *Anadolu Ajansı*, 25 Ocak 2017.

12. “Reina Canisi Abdulkadir Masharipov’un Asıl Hedefi Taksim’di”, *Haber Türk*, 18 Ocak 2017.

13. “Gaziantep’te, Keşif Yapan 3 DEAŞ Militanı Tutuklandı”, *Hürriyet*, 27 Ocak 2017.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- Türkiye genelinde son dönemde gerçekleştirilen DEAŞ baskınlarının niteliğini anlamlı bir şekilde değerlendirmek için henüz çok erken olsa da operasyonun yurt geneline yayılması, yüzlerce adreste yüzlerce kişinin gözaltına alınması ve tüm bunların eş zamanlı ve koordineli bir şekilde icra edilmesi, operasyon stratejisi bağlamında bir değişimi işaret etmektedir. Zira daha önce aylar boyunca gerçekleştirilen gözaltı sayısına tek bir gün içerisinde ulaşılmıştır. Bu stratejinin sürekliliğe kavuşturulması DEAŞ’ın Türkiye içindeki muhtemel hücrelerini eritecek ve yeni ağlar kurmasının önüne geçecektir.
- Büyük ölçekteki baskınların sağlam istihbaratla dayanmadan yapılamayacağı dikkate alındığında, özellikle Reina saldırısı sonrasında deşifre edilen birçok DEAŞ hücresi ve ele geçirilen üst düzey örgüt mensuplarının, DEAŞ hücreleri hakkında bilgi toplamada kritik bir kaynak işlevi gördükleri ortadadır. Dolayısıyla örgüt unsurları üzerinde baskı oluşturmak ve yakalanan teröristleri muhbir olarak kullanmak istihbarat üretimine önemli bir kaynak sağlamaktadır.
- Operasyonlara TEM ile beraber giderek artan oranda Özel Harekat Şubeye bağlı ekiplerin dahil olması ve sahadaki güvenlik güçlerinin helikopter gibi unsurlarla desteklenmesi, geçmişte operasyonlar sırasında verilen bazı zayıfların tekrar meydana gelmesini engelleme veya minimuma düşürmede önemli bir tedbir olacaktır.
- DEAŞ’ın 2016 başından beri Türkiye’ye yönelik faaliyetlerinde giderek artan oranda YTS unsurlarına dayanması, yüksek düzeyde sığınmacı ağırlaması sebebiyle Türkiye için uzun vadeli bir probleme dönüşme riski taşımaktadır. Dolayısıyla YTS ile mücadelenin geliştirilmesi için adımlar atılmalıdır.
- DEAŞ saldırganlarının Atatürk Havalimanı ve Reina eylemlerinde görüldüğü üzere giderek daha profesyonel ve deneyimli teröristlerden seçilmesi karşısında Türkiye, farkındalık ve hazırlık seviyesi yüksek eğitilmiş insan kapasitesini geliştirmelidir.
- Fırat Kalkanı Harekatı’nın ikmal hatlarının güvenliğini sağlamak, hem hareketin bekası hem de Suri-

- ye'de DEAŞ'tan temizlenen bölgelerde uzun vadeli bir istikrar ve barış kurulması için elzemdir.
- g. Nihayetinde DEAŞ'a yönelik operasyonların asıl etkinliğini belirleyecek olan önümüzdeki yargılama süreci olacaktır. Ceza yaptırımların etkili bir şekilde yerine getirilmesi ve DEAŞ mensubu olduğu ispat edilen kişilere hızlı bir yargılama sonucu hüküm giydirilmesi hukuki sürecin verimliliğini artıracak önemli bir adımı teşkil edecektir.
- h. Öte yandan Ortadoğu'da Irak ve Ürdün gibi ülkelerde edinilen tecrübeler, hapisane ortamlarının dini radikalleşme bağlamında devletlere ve toplumlara büyük risk ve tehditler oluşturduğunu göstermiştir. Dolayısıyla hüküm giydirilen DEAŞ mensuplarının cezalarını çekecekleri mekanların fiziki yapısının teröristlerin propaganda yapmasını ve birbirleriyle etkileşimlerini önleyecek şekilde dizayn edilmesi büyük önem arz etmektedir.

SIYASET, EKONOMİ VE TOPLUM ARAŞTIRMALARI VAKFI
FOUNDATION FOR POLITICAL, ECONOMIC AND SOCIAL RESEARCH
مركز الدراسات السياسية والاقتصادية والاجتماعية

www.setav.org | info@setav.org | [@setavakfi](https://twitter.com/setavakfi)

SETA | Ankara

Nenehatun Cd. No: 66 GOP Çankaya
06700 Ankara TÜRKİYE
Tel: +90 312 551 21 00 | Faks: +90 312 551 21 90

SETA | İstanbul

Defterdar Mh. Savaklar Cd. Ayvansaray Kavşağı
No: 41-43 Eyüp İstanbul TÜRKİYE
Tel: +90 212 315 11 00 | Faks: +90 212 315 11 11

SETA | Washington D.C.

1025 Connecticut Avenue, N.W., Suite
1106 Washington D.C. 20036 USA
Tel: 202-223-9885 | Faks: 202-223-6099

SETA | Cairo

21 Fahmi Street Bab al Luq Abdeen
Flat No: 19 Cairo EGYPT
Tel: 00202 279 56866 | 00202 279 56985